

Vármegyei Közélet

(SZOLNOK-DOBOKA)

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP. A SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYEI SZÖVETKEZETT PÁRTOK HIVATALOS LAPJA.

XXXIII. évfolyam.

31. szám.

Dés, 1908 július hó 30-án.

Megjelenik minden csütörtök reggel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rákóczi-ház.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelős szerkesztő: **Dr. BENE FERENC.**

Előfizetési ára:
Egész évre 10 korona. Fél évre 5 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Reflexiók.

A „Vármegyei Közélet” múlt heti, 30. számában közölt hírecske kelti bennem e reflexiókat, amelyeknek tisztelettel kérek helyet a lap valamelyik zugában, — még akkor is, ha reflexióimmal nem mindenütt értene egyet a t. Szerkesztőség.

A hírecske „Közkönyvtár Désen” c. alatt azzal a látogatással foglalkozik, amelyet Fehérvári László udvari tanácsos, a könyvtárak orsz. főfelügyelőségének egyik igazgatója eszközölt, azzal a célzattal, hogy akár egy, a központból anyagilag támogatott és fentartott könyvtár, akár valamely más, a megye közművelődését szolgáló intézmény kapcsán indíttassék meg itt is a mozgalom a megye közművelődésének fejlesztésére, az arra alkalmas erők összpontosítása által. A hírecske meglehetősen hidegséggel végez; felsorolja a megye és város legnagyobb szegényét, hogy semmiféle kultur-intézmény meg nem gyökeresedett benne, rámutat néhány abbamaradt vállalkozásra, s kimondja ridegen, határozottan, — hogy *nem kell!* Kimondja akkor, amikor előtte is ismeretes, hogy ily irányú törekvés régen foglalkoztatja a vármegye érdemes, kiváló kultur-érzékű főispánját, s nyomban azután, hogy a főispán úr legmesszebb menő támogatást ígérő szavai elhangzottak, a nála is látogatást tett Fejérvári László!

Súlyt helyezek e tényekre, mert a V. K. a vármegye félhivatalosa, s ilyenekben a vármegye vezetőinek véleményét kell képviselnie, s mert azt képviseli, szavai sokkal erősebben esnek a mérlegbe, mint a semleges helyen elejtett nyilatkozatok.

De nézzük, tulajdonképpen miről is van szó?

Országszerte látjuk szervezkedni a társadalmat, — szervezkedni minden irányban, legfőképp pedig kulturális célokért. Szervekedik a munkás, munkaadó, az állami és magánhivatalnok, az iparos és kereskedő s minden szervezkedést a megélhetés és a kultura céljai inspirálnak. Nem pusztán a kenyér szervezkedésük célja, hanem az írás szavaival élve: az *ige* is. A munkás az érdek-szövetkezet keretei közé szívesen veszi be a tudás után való vágyat, mert tudja, hogy munkáját a kultura növeli értékben és tartalomban, míg a pusztá bérharc előbb-utóbb jelentéktelen tényezővé törpül. És mi, — egy oly megye intelligenciája, amely a kultura hiányában a legelsők között áll, — szinte kérkedve mutatunk rá a nálunk szervezkedő kultura sok sebesültjére és halottjára, mondván, hogy újabb sebesültekre vagy halottakra nincs szükségünk, terjesztve ezáltal azt a hamis közhitét, — ami egyúttal ez intelligenciára szerfelett lealázó is, hogy *itt* nem él meg az ilyen vállalkozás, hogy ezt a közönséget nem érdeklik a komoly, kulturális törekvések! Csodálatos, hogy ez intelligencia nem fakad már egyszer ki az ilyen feltevések ellen, hogy talán maga is helyeslőleg bolland, mert hiszen aki mondja, az maga is közéje tartozik. Idézi a cikk az alvó, vagy végleg elaludt intézményeket, mint tanukat: ám e tanuk egytől-egyig magánvállalkozások, amelyek buktak, mert nem kellően szerveztettek, avagy, mert nem bírták a nagyközönség érdeklődését kellően felkelteni és lekötöni, és nem a közönség együttes munkájának eredményei. Az ilyen vállalkozásoknak más

helyt is ez a sorsa. De nem az azoké, amelyeket közszükség hív életre s nagyközönség támogat, — bár megengedem, hogy minden társadalmi egyesülés egy-két hozzáértő, lelkes ember munkáján sarkallik. Ha elaludt a Szabad Lyceum, az egy-két vele foglalkozó ember egyéni elhatározása volt, s nem vádolható miatta a közönség. Ha nem virágzott a Zene-egyesület, lehetett ennek az oka a vezetés, lehetett hangversenyek talán a közt ki nem elégitő irányzata, de nem kizárólag a közönség közönye.

Nekünk pedig legkevésbé szabad a szóban forgó cikkéhez hasonló érveléssel rontanunk az amugy is gyöngye helyzetet.

A sikertelenség csak annak lehet az oka, hogy nem találták meg a kezdeményezőket az igazi alapot, de semmiesetre sem ok arra, hogy teljesen szakítsunk az ily törekvésekkel, sőt, hogy ellene hangulatot csináljunk, mert a megye és Erdély süllyedő társadalmát csak egy mentheti meg: a tömörülés kulturális célok körül.

Az oláh eléggé nyomorult, elcsigázott nép. Nagy tömegei alig élhetnek a jelen, súlyos megélhetési viszonyok között; hátra is maradt a kulturában, hiszen alig akad köztük olvasni tudó paraszt, s mégis ő az, akire hivatkoznom kell, amikor a kultura védelméért emelem fel szavamat!

Az oláh nem mondja, hogy ez vagy az a kulturális mozgalom hiába való, hogy nem vezet eredményre, hogy feleslegesen terheli az amugy is megterhelt népet, egy szóval nem rombol össze reményeket, törekvéseket, mint a szóban forgó hírecske, hanem mindig *reményt* kelt, *sikereket* helyez kilátásba, egy szebb és jobb jövőnek képét

TÁRCA.

Esti hangulat.

Egyedül merengve nyári alkonyon,
Fülembe sugdos játszi fuvalom,
A messzi távol lila-kék ködéből
Rózsaszín felhőnek arany pereméből
Felém bólogat
Kéjesen fájó,
Édesen sajnó
Esti hangulat.

Hozzám suhanva, széttárt karokkal,
Mesésen édes, gyöngéd szavakkal,
Selymesen, puhán körül ölel,
Bágyadt pillámra csókot lehel,
S könnyekig meghat
Kéjesen fájó,
Édesen sajnó
Esti hangulat.

Mintha varázsszóra egyszerre feltűnnék
Félig elfeledett, félben maradt emlék,
El nem dalolt dalnak édes, bús zengése,
El nem csókolót csóknak epedő érzése
Mig álomba ringat
Kéjesen fájó,
Édesen sajnó
Esti hangulat

Dolenschall Ervinné.

A Vezuv.

Írta: B. Krémer Samu.

— A „Vármegyei Közélet” eredeti tárcája. —

A Vezuv alján s Pompei szomszédságában lévén, nem mulasztottam el ezek megtekintését, de miután a kirándulás Nápolyon át sokkal célszerűbb s könnyebb, így június hó 25-én hajóra ültem s átmentem Nápolyba, hol a Coock-féle utazási irodába menve, megváltottam jegyemet a Vezuvhoz való kirándulásra. Déli 12 óra 30 perckor egy kocsit bocsátottak rendelkezésemre, mely engem a Coock-féle villamos kisvonathoz vitt, hol egy Coock-féle alkalmazott a külön váróterembe vezetett, majd pár perc múlva több kirándulóval együtt egy kocsiba beültetett. Villamerő által hajtott vonatunk nagy gyorsasággal haladt csupa szőlő és gyümölcskertek között, érintve a szomszédos helységeket Pugliánoba. Itt a Coock társaság omnibusza várt, s az felvitt a közeli Coock-féle Vezuv vonatra, melyet szintén villamos erő hajt. Ez a vonat a legutóbbi Vezuv kitérés alkalmával teljesen megsemmisült, s a lefolyó láva által mélyen betemetetett. Azonban 1906-ban újból épült. Innen körülbelül 8 kilométer utat tesz meg a vonat, folyton emelkedve előbb 0-008, később 0-020 emelkedéssel eleinte szőlő és gyümölcsös kertek, később vadgesztenye, akác, agave és fügefák között, végül a láva által teljesen terméketlenné vált szakadékok között. A hegy déli oldaláról az éjszakára kerülve, egy erősebb emelkedésű úton folytatja vonatunk útját s kocsink hátuljára egy más erősebb és fogas-

kerékre berendezett kocsit kapcsolnak, mellyel fel-
tolódtunk a 0-25 emelkedésű hegyre. A fogas-
kerékű St. Eremonál, a hasonló nevű *Observatorio*
Eremo, s a vasúttársaság tulajdonát képező Hotel
Eremonál kezdődik. Némely helyeken 43, sőt 56
pro mille az emelkedése. Innen gyalog kell folytatni
az utat, de lehet lóháton is. Én az utóbbit választ-
tam. A cik-cakosan menő alig 25 cm. szélességű
úton bizony nyaktörő vállalkozás volt, mert lovam-
nak egy elhibázott lépésével a mélységbe könnyen
bezuhanhattunk volna. A ló vezetője hátul jött s
folytonos á! á! á! kiáltásokkal nogatta a lovat
gyorsabb ügetésre, nem egyszer ütve egy kötél
végével a ló farára, ilyenkor pár lépést gyorsabb
tempóban tett lovam az igen nehéz s 65-70%-os
emelkedésű szűk úton. Utközben pár szalmá-
val fedett kis bodé van, hol a parasztok itt a
Vezuv tövében termő *Lacrima Christi* árulnak.
Közel másfél órát vett igénybe a lóháton meg-
tehető utrészek megmászása láva s hamuval
fedett úton át. Ekkor az út megszűnik lóval jár-
hatóvá lenni, s leszállva, gyalog kell folytatni az
utat. Innen a kráterig még cirka 200 m. a lég-
vonal, ez a legnehezebb rész, mert gyakran 4-5
lépés után amit előre teszünk, a hamu réteggel
mely megindul 10-15 lépést csuszunk vissza.
Amint az ember a vonatról leszáll, akár gyalog,
akár lóháton megy fel, egy vezetőt kell fogadjon
2 1/2 lira taksa mellett, a lóért külön 5 lira jár. A
lóról leszállva, vannak a gyalog út kezdetén embe-
rek, kik a nehezebben mozgó látogatókat hord-
széken viszik fel, avagy kötélén vontatják fel, ter-

festi maga elé. És remél, és küzd, és áldoz: bár annak a jobb jövőnek egy halvány sugárkaja sem jelent még meg a jelen, ellőtte oly borusnak látszó egén! Irodalmi egyesületeket alkot, fiókja már Szolnok-Dobokavármegyében is megalakult, sőt a múlt vasárnap, amint hallottam, meg is tartotta első felolvasó-ülését Kaczkón! — muzeumot létesít, gyűjti népe hagyományait, szokásait, s igyekszik egységes, együttérző néplelket nevelni: az oláhság, a kire mi kicsinyléssel tekintünk, akit komolyan venni nem szoktunk!

Ime a példa, amelyet követni kellene! Ime az ellentét, amelynek gondolkodásra kellene készítenie minden kultur-érzékű erdélyit! Az oláh telve van reménnyel; e szép országot, amelynek nagyobb részét már is ő bírja, s amelyet megszerezni tudatos törekvése, a magáénak tekinti, — holott én nem egy társaságban hallottam arról beszélni, hogy az erdélyi magyarság pusztul, vagyoniilag, erkölcsileg züllyik, — s szót sem arról, hogy e nemzeti veszedelmet miként lehetne s kellene megelőzni, leküzdeni.

Itt a példa a lenézett oláhságnál! Amit ők tesznek: azt kell tennünk nekünk is. Hozzá kell fogunk kulturánk kiépítéséhez, mert ez az erőforrás, amelyből mindig sikerrel meríthetünk. Hozzá kell fogunk azon erők tömörítéséhez, amelyekben megvannak a képességek s meg az akarat a cselekvésre. Nem pusztán kedvtelésről — komoly munkáról van szó. És én most is azt mondom, hogy erre megvan a megkívántató erő, akarat, képesség: csak össze kell gyűjteni s a munka mellé állítani. Arról persze szó sem lehet, hogy *mindenki* e zászló alá álljon. Lesznek, akik félre állanak, akik majd gunyolódni fognak a kezdeményezésen, akik hitetlenül rázzák majd fejüket: lesznek, de ilyenek mindig voltak s azért az ország minden részében virágzó kultur-egyesületek hirdetik a jók tömörülését. **Dr. Körösy.**

Redaction und Administration des „Dési Hirlap“.

A löbliche Redaction und Administration des „Dési Hirlap“ igazolni kívánja magát. A Herr Redacteur-nak bizonyítványt állít ki a Herr Administrator és viszont; mindkettőjüknek pedig Gogomán dr. s ezzel az ügyet elintéztnek tekintik.

A dolog azonban nem addig van.

mészetenesen szintén külön díjazás mellett. Meg is érdemlik a díjat mert magánosan felmenni is, nem kis feladat. A vezető segélyt nem nyújt, én azonban visszautasítottam úgy a széklet, mint a felvontatást, s magamra indultam vezetőm után, míg lovam s vezetője lent vártak reám, míg visszajövök. Nem kis feladat volt ez út megtévése, annyival is inkább, mert vállamon 6—8 kiló súlyt cipeltem. Látszóvemet, egy táskát kodakkommal s más úti-szükségleteimmel. Legjobban az utolsó 100 méter viselt meg, midőn az előre haladás rendkívül nehéz volt. Szarvasbőr félcipőm megtelt hamu és apróbb láva törmelékkel s a menetelést, jobban mondva kuszást igen megnehezíté, no de valahára ennek is vége volt, s én a Vezuv tetejére jutva, előmbé tárult annak rémes füstölő krater. A levegő nehéz kénfüsttel van telítve. Mintegy 15 métert leszálltam a krater peremén, hová, szerencsésen, feljutott társaim közül senki sem követett s innen tekinttem be annak szédítő rémséges mélyébe. A krater felső nyílása körülbelül 60—80 méter átmérőjű s ennek mélyéről tör ki olykor az annyi pusztulást hozó láva, sűrű hamu, vizgőz s óriási szikladarabok. Nagy villámlás és detonatio kíséretében, az izzó és folyó láva elborítja a vidéket s kilométerekre menő távolságra teszi tönkre a vegetációt s az addig létesült emberi kulturát. Az izzó láva circa 1000 fok Reomur hőségű. A hamuréteg, melyet kilóval, vastag felhőként emelkedik fel s olykor a tőle légvonalban 10—11 kilométer távolságra levő Nápolyt is annyira ellepi, hogy a nap nem bírva annak rétegein áthatolni — elsötétedik a város. A Vezuv

A nyilatkozatok ugyanis két adatot állapítanak meg: 1. hogy az általunk ismertett botrányos német körirat csakugyan úgy és akként adatott ki, mint azt mi is ismertettük. Szóval létezik, megnyomatott és szétküldetett, 2. hogy ez a bizonyos diffamáló körlevél (maga der Herr Administrator nyilatkoztatja ki), „a mai napot megelőző öt évre tehető“, a mikor is „Rónai A. L. a szerkesztésben részt nem vett, vagyis . . . a Dési Hirlappal nexusban nem állott“.

Nos tehát az első ponttal tisztában vagyunk. Az osztrák árúknak terjesztésére tehát az olvasóközönség jóhiszeműségének felhasználásával egy magyar lap, a magyar sajtó organuma vállalkozott. Németnyelvű, csábító hangú felhívásokkal akarta az osztrák árúk fogyasztását előidézni. Akár öt, akár tíz, akár két év előtt magyar lapnak ilyen vállalkozásba bocsátkozni olyan bűn, a melyet kimagyarázni nem lehet. Csakhogy az alábbiakból kitetszőleg egyszerűen valótlán az, hogy a nevezett körlevél ezelőtt öt évvel kelt.

Álljon itt bizonyítékul első sorban a jeles körlevél úgy, a mint a valóságban van:

Redaction und Administration des „Dési Hirlap“
Dés, Ungarn. Telefon 13.

Dés, Datum des Poststempels.

P. T. Wir haben die Ehre Ihnen anzuzeigen dass unser Blatt „Dési Hirlap“ als das im ganzen Comitát Szolnok-Doboka meist verbreitete und auch in den meisten übrigen Siebenbürgischen Comitaten sehr belobte Organ in folge seiner bisherigen Richtung und besonders seines neueren Aufschwunges in die günstige Lage gerathen ist die aufklärenden Annoncen der grösseren Fabrikshäuser so wie überhaupt der Kaufleute und Industriellen zu jede Konkurrenz überbietenden billigen Preisen (6 Heller pro □-cm, bei öfterer Invertion erheblicher Preisnachlass) veröffentlichen zu können. Infolge der zu uns gelangten Aufforderungen können wir uns vor dem Ausland und besonders Osterreich nicht verschliessen. Das Interesse des Lesepublikums unseres auf einem ganzen Landtheil verbreiteten Blattes bringt es mit sich, das wir die Aufmerksamkeiten unserer Leser auch auf die Produkte Osterreichs lenken müssen, sofern es Besseres und Billigeres producirt. Wir wünschen es noch zu bemerken, dass wir Ihnen diesen Umstand nicht unser Vortheils halber mittheilen, sondern nur dass wir unser Lesepublikum, welches wir in der weithinreichenden Siebenbürgischen Theilen zu orientieren haben, darüber aufklären können, wo es seinem Annoncierungsbedarf unter den günstigsten Bedingungen und im grössten Masse des nutzbringenden Reklamierens genüge thun kann.

Wir empfehlen in Ihrem w. eigenen Interesse in Betracht der erheblichen Preisreduction die Annoncen für ein ganzes Jahr (52 malige Mittheilung) einschicken zu wollen.

Hochachtungsvoll

Redaction u. Administration des „Dési Hirlap“.

Die Annoncen sind an die Administration des „Dési Hirlap“ zu senden.

Druck von Jacob Goldstein, Dés.

legborzasztóbb kitérése Titus alatt 79-ben Krisztus után augusztus 24-én volt. Ez a kitérés semmisítette meg s temette el mélyen a földszinéről Herculanium, Pompei, Stabia városokat s többkisebb helységet. A közép és újabb korban is voltak több hatalmas kisebb-nagyobb kitérései.

Legutóbb 1906-ban kezdett a Vezuv ismét erősebben működni, január végén meg áprilisben érte el tetőfokát s 4-én és 11-én egy nagyméretű egészségtelen hamuesővel borította el a vidéket, 7-én éjjel pedig kő- és sziklaesővel s lávafolyammal borította el Somma, Ottajano, S.-Guisippe s Bosco-terane városokat s egy részét Torre Anaugiának. A kis vasutat s a vidékét teljesen megsemmisíté. A hamueső oly nagy volt, hogy Nápolyban a házak tetején 5 cm. magas hamuréteg rakódott le. A fentebb említett helységeket, de köztük főként St. Anastasiát, Tersignót 4—5 méter magas hamu s sziklaréteggel töltötte fel. Sok épület teljesen eltűnt a föld színéről, sok emberéletet oltott ki a leömlő forró láva; csak magában S.-Guisippe templomában több mint 100 könyörgő hívót temetett el a bezuduló lávafolyam. A vegetációt újból hosszabb időre megsemmisítette. A hamut a szél még Montenegro fővárosába Cetinjébe is elhordta. Azóta újból pihen a Vezuv s az alsóbb részeken a vegetáció újból szépen kezd fejlődni. A kertek és szőlők s gyümölcsösök magas és széles kőfalakkal vannak körülvéve, védekezésül a láva folyása ellen. A kőfalak közt utcák vannak hagyva, melyek részben közlekedésre, részben a bekövetkehető lávafolyam

E gyönyörű erkölcsi bizonyítvány dátuma: a postabélyegző bizonytalan ideje, valamint a „Druck von J. G. Dés“ mellől hiányzó szokásos évszám, a Herr Redacteur és Administrateur uraknak ama kedves, előre megfontolt óvatosságát bizonyítja, melylyel nyugodtan bujkálhatnak a dátumok mögött. Így hát nem is említjük fel, hogy e jeles irat az Administrateur Goldstein úr üzletében ma is garmadában hever, hiszen a mint azt legkegyelmesebben ő is kijelentette, azt most „már csak pakkolásra“ használja.

Hanem a vakmerőség abban a végtelen merész hazugságban rejlik, mely a Herr Administrateur védekezésének sarkpontját képezi és mely a Herr Redacteur szeplőtlen hazafiasságának indignáló hangot kölcsönöz, az t. i., hogy e körlevél szétküldése a „a mai napot megelőző öt évre tehető.“ Nos tehát egészen vakmerő, de gondatlan hazugság ez, mert a mai napot megelőző öt esztendővel ezelőtt, vagyis 1903. év augusztusában, de sőt szeptemberében is a Dési Hirlap még nem is létezett, akkor még meg sem indult. Hiszen annak 1-ső száma is egy félévvel ezután, mátol vissza négy évvel ezelőtt történt. Mikor tehát közismert Administrateur Goldstein, a védekezése alaphangját megadó nyilatkozatot írta, annyira felületesen hazudott, hogy még a bekötött évfolyam felnyitását is mellőzte. A Redacteur úr pedig a mostani híres, felháborodva fuvolázik tovább a Administrateur úr nyujtotta repedt furulyán.

De még ez sem elég! Hazugság a védekezés további része is, mert ha a „Dési Hirlap“ megindulásának ideje nem négy év előtte, hanem a hazudott öt esztendőre lenne tehető, akkor sem más, hanem csupán és egyedül Rónai Aross Lajos kizárólagos felelőssége alatt jelent az meg, mivel megindításától kezdve, egészen 1904. évnek majdnem végéig a lap felelős szerkesztője Rónai A. Lajos volt.

Mit szólunk hát annyi vakmerő hazudozáshoz, köztudomásu dolgoknak ilyen botrányos ferdítéséhez? Lehet-e már egy pillanatil is hinni ennek a nevenséges védekezésnek, a melynek minden szava kézzel fogható valótlanság?

De hiszen a fenti szégyen-bizonyítvány ama híres kitétele, melyre már hivatkoztunk, hogy „unser Blatt . . . in folge seiner bisherigen Richtung und besonders seiner neueren Aufschwunges ist in die günstige Lage gerathen“ nyíltan igazolja, hogy öt évvel ezelőtt, mikor a lap nem létezett, nem is lehetett „bisherige Richtung“, sőt

lefolyására vannak szánva. Az alsóbb részekben azonban a kertekben már szép villák is vannak.

Hosszan merengtem el a kráter fölött, de vezetőm türelmetlensége úgy látszik a tetőpontra hágtott, mert ismételt „Avanti“ (előre) „Vieni“ (jönni) „Joi la pioggia“ (itt az eső) zaklatott. Csakugyan éreztem néhány kövér esőcseppet, majd az eső jól neki eredt s így a szakadó esőben tértem vissza a most már még nehezebb uton elhagyott lovam felé. Az utat inkább csuszva, mint járva tettem meg lefelé.

Utközben vezetőm minden fordulónál egy-egy emléktárggyal kedveskedett, (Lávák, ércartalmu kőzet, szurokba foglalt régibb pénzdarab stb.) melyeket én nem akartam elfogadni, tudva hogy ez értéktelen semmisségeként nagy jutalmat vár, de folytonos nógatásaitól hogy végre szabaduljak, zsebre vágтам azokat, azon elhatározással, hogy lejőve vissza adom azokat neki. Csakugyan vissza is adtam s ekkor kezdett alkudni, 1—1 lirára engedve le azok árát; természetesen egyet se tartottam meg.

Ottthon aztán Nápolyban az esőfördő után egy jó tengeri fürdőt véve, egy tiszta szállodába mentem. Majd ismét a városba indultam sétálni s annak mozgalmas éjjeli életében gyönyörködtem, a Galeria Umbertóban. Majd haza tértem, hogy másnap korán reggel Pompeibe kipihenve utazhassam át. Arról majd jövőben.

K. S.

még kevésbé lehetett négy évvel ezelőtt „neure Aufschwung”, hiszen addig az Administrator úr csak könyvet kötött és stancolt raggatott, de hírlap-irodalommal még nem foglalkozott.

És 1905-ben már talpon volt a nemzet; a független Magyarország, a független magyar gazdasági élet, a magyar ipar megteremtésének eszméje már akkor felrázta almából a nemzetet... de hisz nem is erről van szó, hanem arról, hogy mikor is írta hát a löbliche Redaction und Administration ezt a híres *Aufrufot*? Mikor is írták kérem? Nyilván tévedés lesz az években és abban a szigorú vizsgálatot „indítottam”-ban. Talán utána nézhetnének egy kicsit. Hátha találnak egy jobb védekezést?

Különben addig is „Hoch! Heil dir löbliche Redaction und Administration des „Dési Hírlap”.

HIREK.

— **Kinevezés.** A király gróf Lázár Kálmán dési kir. ügyészt a kolozsvári főügyészséghez főügyési helyettesé nevezte ki. Amikor ehhez a becsület és szorgalmas munkával régen kiérdemelt előléptetéshez a legmelegebb hangon tolmácsoljuk jó kívánatainkat, egyben kifejezést keresünk annak az érzékeny veszteségnek is, mely gróf Lázár Kálmán eltávózása révén a dési bírói és ügyési kart és a dési társas-életet éri. Gróf Lázár Kálmán 16 év óta mint a dési ügyészség vezetője, pártatlan igazságszerető, pontossága és lekötőlező modora által általános tiszteletet és közbecsülést szerzett magának, mint társadalmi s főleg sportkedvelő embert pedig mindenki kedvelte és szerette. Előléptetésének örülünk, eltávózását fáljaljuk.

— **Előléptetés.** A kolozsvári kir. főügyész Bartha Sándor dési ügyészségi irnokot irodatisztá léptette elő.

— **Változás a tanári karban.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Zacher Györgyöt, dési főgimnáziumi helyettes-tanárt rendes tanárrá a dési főgimnáziumhoz nevezte ki és Cs. Lázár Ottó dési főgimnáziumi tanárt pedig a miskolci főgimnáziumhoz helyezte át.

— **Eljegyzés.** Turbucz Imre vármegyei aljegyző eljegyezte Ritter Adriennet Désen.

— **Halálozás.** Zorger Rafael mészáros július hó 28-án meghalt s temetése július hó 30-án lesz. Zorger tagja volt a városi képviselőtestületnek és a vármegyei törvényhatóságnak is. A néhai halála gyászba borította a Gaál és Gőczy családokat.

— **Meghívó.** Az alakulóban álló „Nagyiklói mezőgazdasági bank részvénytársaság” évi közgyűlését folyó évi augusztus hó 11-ik napján délután 4 óra körül tartják. Tárgy: A részvénytársaság üzleti működése megkezdése határidejének megállapítása. A részvényeseket tisztelettel kérjük, hogy az irt napon Nagyiklódon, a felekezeti iskola helyiségében személyesen megjelenni, esetleg meghatalmazottjaik által magukat képviseltetni sziveskedjenek. Nagyiklód, 1908. júl. 15. Az igazgatóság.

— **Új távbeszélő állomás.** A belügyminiszter, mint már egyszer hírül is adtuk, engedélyezett egy bizonyos összeget a megyei távbeszélő állomások felállítására, ebből azonban már nem jutott arra is, hogy Kápolnokmonostor is bevonassék a távbeszélő hálózatba. A vármegye alispánja előterjesztést tett a belügyminiszterhez, hogy ezen újabb kiadást is fedezze, mivel Kápolnokmonostor község új járási székhely lett. A belügyminiszter a Kápolnokmonostoron felállítandó távbeszélő állomás költségét engedélyezte, s így remélhető, hogy ez még a folyó évben lesz felállítva.

— **A gyermekek védelme.** Andrassy Gyula gróf belügyminiszter valamennyi csendőrkörületi parancsnoksághoz körrendeletet intézett az erkölcsi romlásnak kitett avagy züllésnek indult gyermekek oltalmáról. E körrendelettel szabályozza a szóban levő gyermekeknek az állami gyermekvédelem körébe való bevonását és az állami gyermekvédelem körében való oltalmát. Tekintettel azonban arra, hogy az ily gyermekek éber figyelemmel kísérése nemcsak társadalmi, de közbiztonsági szempontból is fölülte fontos, szükségesnek tartja a parancsnokság figyelmét felhívni, hogy gondoskodják arról, hogy a járőrök portyázásaik alkalmával éber figyelemmel legyenek oly 15 éven aluli gyermekekre, akik, ha büntetett, vétséget vagy kihágást nem is követtek el, egyébként züllésnek indultak, továbbá oly gyermekekre, kik büntetett, vétséget vagy kihágást követtek el, de az elkövetéskor még nem haladták meg 12. életévüket s így bűnvád alá nem vonhatók. Ha a csendőrség ily gyermekekről akár közvetve, akár közvetlenül értesül, kötelessége ezt azonnal az illetékes közigazgatási hatóságnak a további intézkedések megtétele végett bejelenteni. A belügyminiszter e rendelkezése erősen elősegíti azt a nemes mozgalmat, mely az elhagyott gyermekek oltalmazására irányul.

— **Piaci vizsgálat.** A legutóbbi heti piac orvosrendőri vizsgálata alkalmával örvendetesen tapasztaltott, hogy a tej és tejtermékek hamisítása nagyban csökkent. Mindössze egy monostorszegi gazdálkodónál találtott vizezett tej. A piacra hozott élelmiszerek javulása kétségtelen onnan ered, hogy a rendőrség és a városi orvos majd minden nap lelkiismeretesen vizsgálják meg a behozott élelmiszereket.

— **Új iparfelügyelői kerület.** A kereskedelemügyi miniszter az iparfelügyeleti szolgálatnak decentralizációja céljából öt új iparfelügyelői kerületet létesített. Az egyik új iparfelügyelői kerület székhelye Dés városa, melyhez Szolnok-Doboka és Beszterce-Naszódvármegyék osztrattak be. A kerület vezetésével Fetter Arnold ipari segédfelügyelő bízott meg, s működését folyó évi augusztus hó 1-én kezdi meg.

— **A kivándorlók pénze.** Zolti és Társa newyorki bankház csödbe jutott. Ez a cég úgy Newyorkban, mint Pittsburg és Chicagó városokban levő fiókjaiban főleg kivándorlók pénzeinek kezelésével és hazaküldésével foglalkozott. Miután utóbbi időben Európából számos panasz érkezett a cég ellen az átvett pénzek kinem fizetése miatt — a belügyminiszter a törvényhatóságok útján körrendeletben figyelmezteti a közönséget, hogy esetleges kárukat a newyorki cs. és kir. főkonzulátus útján kell bejelenteniük.

— **Városi dolgok.** Dés város életében s főképen gazdasági ügykezelésében régen is, de legutóbbi időkben is merülnek fel olyan jelenségek, melyek arra engednek következtetést, hogy a város vagyoni forrásai nem merítettnek ki úgy is oly mértékben, a mint azt a közérdek megkíváná. A sok mindenféle mende-mondával együtt közszájon forgó esetek közül csak azt az egyet említjük fel például, mely a vasúti vámház melletti Szamos-uszoda bérelt területére vonatkozik. Ezt a területet nyilvános árverés mellőzésével potom áron adta bére a város, holott az előbbi módon jóval többet jövedelmezett volna. Ugyanilyen eset például egy vállalkozó által kért faterlephely bérlése is, melyet a Szamos-parton kérelmezett jó bérért, s melyet, első pillanatra érthetetlennek látszó okból, maguk egyes képviselőtestületi tagok felebbezésekkel tesznek lehetetlenné. Ez a felebbezés ez évben is legalább 1000 koronával apasztotta a város bevételeit. A ki távolabbról nézi a dolgot, jól látja, hogy itt mindannyiszor egyéni és vagyoni érdekekről van szó. Elvárjuk tehát, hogy elsősorban a polgármester, aztán a vármegye alispánja szigorúan utána nézzen ezeknek az ügyeknek, s a káros következményű okokat és okozatokat könyörtelen kézzel fogják megszüntetni.

— **Gyermekmenhely bizottsági elnök.** A gyermekvédelem terén az állami és társadalmi tevékenységnek összekötetése céljából megalakított marosvásárhelyi menhelybizottság elnökévé a belügyminiszter gróf Bethlen István országgyűlési képviselőt, betleni nagybirtokost nevezte ki. Bethlen István gróf évek óta élénk működést fejt ki a gyermekvédelmi mozgalomban, s ebbeli munkásságának elismeréseképp nevezte ki a belügyminiszter.

— **Táncmulatság.** A dési polgári olvasóköri augusztus 2-án a Bánffy-sétáteren tartja meg idei táncmulatságát, melyre a meghívókat a rendezőség már szétküldötte. Belépti díj személyenként 1 kor. 20 fill. A táncmulatság kezdete d. u. 6 óra.

— **Tanítóválasztás.** A dési községi elemi leányiskolánál egy harmadik tanítói állást is rendszerezítették, melyet az iskolaszék július hó 20-án tartott ülésén töltött be. Pályáztak 15-ön s a legtöbb szavazatot Szilágyi Gyula kolozsvári ref. elemi iskolai tanító nyerte el.

— **Veress Márton élete.** Megemlékeztünk már arról, hogy Veress Márton felőri ref. lelkészt a király nemesi oklevéllel tüntette ki. Az agg lelkész ma 92 éves s már 62 éve, hogy mint ref. lelkész szolgálja egyházát, ezért érdekesnek találjuk, hogy röviden ismertessük az agg lelkész életrajzát. Veress Márton született 1819. május 14-én Vécében, Doboka vármegyében. Apja György, a Gróf Petky Antonia jószágának hasznobérője, anyja Lapuhos Erzsébet szabad darabont leány volt. Az elemi dolgokra anyja tanította az agendából, majd a kolozsvári kollegiumba került. A kollegiumban és a szünidőkön nevelője volt a Zsombori és a Lészai fiuknak. 1843-ban pedig Barcsay Elek nevelője, ki a katonai pályára, Veress Márton meg a papi pályára lépett. Diáksága alatt a Gr. Rhédey Adám-féle alumnumot, évi 108 forintot élvezett. Két évig hallgatta a teológiát, két évig a bölcsészeti és két évig a jogot s már 1846-ban Gróf Lemény Samu udvari papjává szentelik fel, tetszésére bízva, hogy akár Gerenden, vagy Nagysajón legyen pap, ha majd külföldi tanulmányutjáról haza tér. Így került Berlinbe egyetemi hallgatónak, a hol 1848-ig maradt; szeptember 1-én kitor a forradalom, 17. és 18-án kitor a harc a polgárok és a katonák között, az egyetemi előadások szünetelnek s Veress Márton utban van hazafelé; Gerendre megy s itten nemzetőr századot alakít a gerendiekből és a gerendkeresztúriakból. A századjával feltartoztatja a Maroson átkelni akaró oláhokat. Októberben a század hadi szol-

dot kap a kormánytól s báró Kemény Farkas ezredes alá osztják be. November 2-án részt vesz a szamosfalvi csatában, ennek megtörtéttével a század feloszlik. Decemberben már Bem tábornok csapatában tüzemester, a nagyszebeni csata után hadnagy, a segessvári ütközetben már főhadnagy, az utolsó nagyszebeni ütközetnél már százados lett. A fegyver letétel után Nagyszebenben lett fogoly, de innen sikerül megszöknie s mint falusi pap utlevelet szerez s Veresegyházra megy, a hol hét évig papskodik. 1852-ben megházasodott s feleségül vette a felőri pap leányát, Szabó Klárát. Majd Nagysajóban szintén hét évig volt lelkész, ekkor meghalt apósa s Veress a felőri ref. község papja lesz s azóta Felőrön szolgálja egyházát. Lelkészkedésének 50-ik évfordulója alkalmával az arany érdemkeresztel tüntették ki s most a magyar nemességet kapta. Veress Márton hívei és ismerősei nagy szeretettel veszik körül.

— **Megrongált közutak.** A folyton tartó esőzéseket az utóbbi napokban valóságos felhőszakadások követték, melyek a közutakat is megrongálták. Így a bábai szoroson átvezető közutat az esőzés úgy elmosta, hogy két napig a közlekedést is megakadályozta. Sósmező, Galgó, Dánpataka, Ördögösfüzes és Kerlés községeknél az utak iszappal teltek meg. Az államépítészeti hivatal intézkedésére a megrongált közutak szabadba tételére a munkálatok folyamatban vannak.

— **Alapítvány.** A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének cinkotai leány-nevelő intézetében az 1908—909. tanévtől kezdődőleg a községi és körjegyzők leányárvái és leánygyermekai részére a belügyminiszter 600 korona javadalmással 25 ingyenes és 30 korona segélylyel 50 félfizetéses alapítványt létesített. Az alapítvány célja a községi és körjegyzői kar segélyezése. Az alapítványi helyek betöltési jogát a belügyminiszter a maga részére tartotta fenn. Az alapítványi helyek betöltésére vonatkozó pályázati hirdetményt mindig a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének vezetősége fogja kibocsátani. A belügyminiszter ezen nemes cselekedete a községi és körjegyzői körökben nagy örömet keltett.

— **Felhívás.** A gyulafehérvári, szászvárosi, erzsébetvárosi és abrudbányai helyőrségi csapatok és intézetek széna, szalma és tűzifaszükségletének bérlői fedezése tárgyában folyó 1908 szeptember 1-től 1909 augusztus végéig, Gyulafehérvár szűkületét kivéve — 1908 augusztus hó 5-én a cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál biztosító ajánlati tárgyalás fog tartatni. A föltételek a katonai élelmezési intézetnél Nagyszebenben, Gyulafehérvárt, Kolozsvárt és Brassóban megtekinthetők.

— **Betörés a szent Ferenc-rendi templomba.** Folyó hó 24-én éjjel ismeretlen tettes a helybeli r. kath. templom egyik oldalablakát betörve, azon bebújt, de a vizsgálat rendjén kiderült, hogy a tettes nem emelt el semmit.

— **Idegen honosok kitiltása.** A belügyminiszter egy konkrét esetről kifolyólag elvi határozatként kimondta, hogy Magyarország területén huzamos idő óta tartózkodó külföldi egyén vagyoni viszonyainak kedvezőtlen volta esetén kiutasításnak, illetőleg kényszer útján való eltávolításnak helye lehet. A szigorú rendelkezés alapja az 1903. évi V. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott belügyminiszteri rendelet figyelemre annyival is inkább számot tarthat, mivel oly egyénre vonatkozik, aki 18 éve lakik az ország területén.

— **Köszönetnyilvánítás.** Abból az alkalmából, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter segéd-tanfolyelölvé nevezett ki, ismerőseim és jóbarátaim elhalmoztak jókívánásaikkal és üdvözlésükkel, ezért is mindnyájuknak ez uton mondok az üdvözléért hálás köszönetet. *Rakusz Lajos* s. tanfelügyelő.

— **Vasárnapi munkaszünet meg nem tartása.** Az aradi kereskedelmi alkalmazottak szakszerveletének feljelentése alapján az aradi kihágási bíróság öt aradi nagykereskedőt 25-25 korona pénzbüntetésre ítélte azért, mert alkalmazottaikat irodai munkákkal vasárnap délelőtt is foglalkoztatták. A másodfokon jóváhagyott marasztaló ítélet felkerült a belügyminiszterhez, aki vizsgálatot rendelt el annak megállapítására, hogy a vasárnap délelőtti irodai munka szerves kapcsolatban van-e az elárúitással, illetve, hogy az irodai munkának vasárnapon való el nem végzése az üzletben a következő napokon való elárúitást lehetetlenné teszi-e? A megejtett vizsgálat oda konkludált, hogy a vasárnapi munkához csak a pénztáros és ellenőr jelenlétére van szükség. Ennek folytán most a belügyminiszter az alsófoku iparhatóságok marasztaló ítéleteit jóváhagyta.

— **Vége a fűttyjelzésnek.** Amint hírlik, néhány hét mulva a magyar vasúton is megszűntetik a fűttyjelést. Tény, hogy városok, faluk közelében a vonatok sipolása sok bosszuságra adott okot. Különösen némely mozdonyvezető, aki egész hangversenyre való sipolt, tudta próbára tenni a közönség türelmét. Betegre valóságos kin volt vasútaink közelében lakni. A vasúti forgalom úgy is mindig zajjal jár, hát még ha azt ok nélkül is fokozzák. Most úgy halljuk, a kereskedelmi miniszter megszűnteti, illetve bizonyos ritka esetekre készül korlátozni a fűttyjelést, úgy mint az a külföldön régóta divik.

— **Szllvatermés.** A kolozsvári kereskedelmi- és iparkamara, vett értesülés alapján, az érdekeltek tudomására hozza, hogy Horvát-Szlavon országban az idén igen bő szllvatermésre van kilátás és így ott igen kedvező beszerzési források fognak rendelkezésre állani. A venni szándékozók figyelmébe ajánljuk, hogy lépjenek közvetlen érintkezésbe a „Hrvatka polgodjelska Banka Zágráb“ pénzügyintézetével, a mely 22 falusi Gazda-Szövetkezet képviselével van megbízva és készséggel fog felvilágosítással is szolgálni.

— **Apró állatok szállítása kézipodgyásként.** A vasúti üzletszabályzat szerint kézipodgyász gyanánt apró állatokat (barmfit is) a személykocsiban bevinni csakis kalitkában, vagy kosárban szabad és pedig csakis azon esetben, ha a kocsiban vitt apró állatok az útítársaknak szaguk miatt vagy másúlmóben nem alkalmatlanok, vagy pedig ha ezt várnak, adó vagy rendőri szabályok ki nem zárják. Szabadon járó bárány vagy ehhez hasonló állatot tehát a személykocsiba vinni nincs megengedve. Az apró állatok az esetben vihetők kézipodgyász gyanánt, ha az útas összes kézipodgyásza a podgyásztartónak az útas ülőhelye felett levő részén elfér.

— **Szappangyárosok figyelmébe.** A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter Leimdörfer Joachim vegyész-mérnököt, európaszerte ismeretes zsidradék-chemikust a m. kir. Technológiai iparmuzeumhoz Budapestre szerződtette és úgy rendelkezett, hogy nevezett vegyész-mérnök a hazai szappangyárosokat a szappangyártás modern és okszerű módozataira tanítsa és nekik technikai és kereskedelmi szempontból a szükséges utasításokat a helyszínén megadja. Ép úgy kötelessége neki nyersanyag beszerzésénél és megvizsgálásánál, üzemek átalakításánál, a gyártási üzemek rentabilitásának kalkulálásánál, gyári, gépi és egyéb berendezések megválogatásánál és beszerzésénél tanácsot és oktatással a kezükre járni. E tevékenysége a többi zsidradék-iparokra is kiterjeszhető, nevezetesen a glycerin és glycerinárú gyártására, a stearin- és gyertyagyártás, művaj, olaj, illóolajok, kenőcsök, craemek stb. zsidradék iparokra. Külön díjazás a gyárosok és iparosok részéről fentiek után nem jár, és azért, amennyiben az érdekelteknek a felsorolt irányú szaktanácsokra vagy azok bármelyikére szüksége volna, sziveskedjenek eziránt teljes bizalommal a m. kir. technológiai iparmuzeum igazgatóságához (Budapest) fordulni. Esetleges félreértések elkerülése céljából azonban figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy Leimdörfer J. vegyészeti tanácsadó ingyenes működése nem vonatkozik sem anyagok elemezésére, sem pedig gyári tervek kidolgozására. Elemezéseket a technológiai iparmuzeum a kereskedelmi m. kir. miniszter úr által jóváhagyott díjtáblázat alapján végeztet, gyárak berendezési terveinek elkészítésénél pedig csak közbe jár, hogy az érdekeltektől gyárosok és iparosok megbízható tervekhez jussanak. Egyúttal arról is értesítjük az érdekelteket, hogy a m. kir. technológiai iparmuzeum folyó évi november hó 15-től egy egyhónapos szappangyártási tanfolyamatot szervez, amelyen kizárólagosan a modern szappangyártásnál legszükségesebb tudnivalókat, elméleti és gyakorlatiakat tárgyalják.

Nyilatkozat.

Dr. Gogomán Antal úrnak

Dés.

A Magyarország c. napilap július 28-iki számában az Ön aláírásával ellátott nyilatkozatban azt a valótlanosságot állítja, hogy a szerkesztésben megjelenő Vármegyei Közélet *elkeseredett hajszát* folytat a helyi függetlenségi párt ellen. Ön már egy ízben hasonló s az ideai választásról költött, botrányosan valótlan hírekkel telelarmázta az elülnevezett lapot, de akkor két úri ember előtt szavával erősítette, hogy nem az Ön tudtával kerültek e hírek nevével kapcsolatba.

Most azonban, miután ugyis köztudomású, hogy Ön mily okból kíván mindenképen a meg sem támadott párt védőjéül feltűnni, s miután az is köztudomású, hogy én soha a *dési függetlenségi pártot* nem hogy támadtam volna, de soha egyetlen szóval sem bántottam, csupán a történelmi igazság kedvéért és a nyilvánosság előtt kívánom megállapítani, hogy Ön fenti nyilatkozatában és kitételeiben egészen szemérmetlen és tendenciozus valótlanosságot állított.

Dés, 1908. évi július 30-án.

Dr. Bene Ferenc
szerkesztő.

Kiadó: a „Vármegyei Közélet“ szerkesztősége.

Hirdetések.

Szám: 193—1908. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dési kir. törvényszéknek 1908. évi 74/908. polg. számú végzése következtében dr. Barbul Kelemen dési ügyvéd által képviselt Szatmári Grigor és Lengyel Tódor nagybunyi lakosok javára, Flórián Elek nagybunyi lakos ellen 436 K 66 f s jár. erejéig 1908. évi február hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1170 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: bika, bivalborju, cséplőgép stb. nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a nagyilondai kir. járásbíróság 1908. évi V. 10/5. sz. végzése folytán 436 K 66 f tőkekövetelés, ennek 1902. évi október hó 11-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 65 K 50 f ben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Nagybunyan, alperesek lakásán leendő megtartására **1908. augusztus 3. napjának d. e. 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyilonda, 1908. július hó 14-ik napján.

Almády Viktor
kir. bir. végrehajtó.

Szám: 62—908. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dési kir. törvényszéknek 1908. évi 5015 sz. és a Nagyvárad kir. törvényszéknek 1908. évi V. 177/7. számú végzése következtében dr. Frenkel Mihály szamosújvári ügyvéd által képviselt Lusztig József javára, nagyvárad kir. lakos dr. Lánzi József ügyvéd által képviselt Konlaender és Ehrenfeld nagyvárad kir. cég javára, Lázár Hermann páncélcsehi lakos ellen 2400 K és 656 K 7 f s jár. erejéig 1908. évi június hó 23-án foganatosított biztosítási és kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1070 K 39 f-re becsült következő ingóságok, u. m.: a 1—63 tétel alatti rőfös bolti áruk, bolti berendezések, decimálmérleg és szeszes italnemű nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a csákgörbői kir. járásbíróság 1908. évi V. 174/2. sz. végzése folytán 2400 kor. tőkekövetelés, ennek 1908. évi április hó 15-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 176 K 37 f-ben bíróilag már megállapított költségek, továbbá a V. 195/1. számú végzéssel 656 K 7 f tőke s 6% kamata 26 K 75 f-ben megállapított költség erejéig, alperesek lakásán Páncélcsehen leendő megtartására **1908. évi augusztus 5-ik napjának d. e. 8 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csákgörbön, 1908. évi július 22-ik napján.

Simonits Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

NÉMETHY GYULA

asztalos-üzlete és butorraktára

DÉS. Deák-utca 25/b. DÉS.

Raktáron vannak mindenféle saját készítésű kész butorok u. m.: **szekrények, ágyak, asztalok, íróasztalok, divánok**, ezenkívül **bőrülésű ebédülő és hajlított székek, garnitúr, vaságy és egyéb vasbutorok, sodrony ágybetét** stb.

— Legolcsóbb árak! —

Ugyanitt eladó cimbalom és hegedűk.

Szám: 1876—1908. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dési kir. járásbíróságnak 1907. évi Sp. I. 1149/4. számú végzése következtében dr. Berkes Salamon dési ügyvéd által képviselt Csillag Sándor dési lakos javára, dési Goldstein Ármán ellen 104 K s jár. erejéig 1908. évi január hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1376 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: kávéházi berendezések és házi butorok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a dési kir. járásbíróság 1908. évi V. 31/5. számú végzése folytán 104 K tőkekövetelés, ennek 1907. évi november hó 7. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 84 kor. 31 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Désen a helyszínén közbejövettel leendő megtartására **1908. évi augusztus hó 4-ik napjának délelőtti 8 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Désen, 1908. évi július hó 9-ik napján.

Szentpétery,
kir. bir. végrehajtó.

„HUNGÁRIA“

9 DÉS. 9

Modern kényelemmel, központi fűtéssel, acetylen világítással ellátott **tizenhatszobás kényelmes szoba.**

ÉTTEREM ÉS KÁVÉHÁZ.

Nagy választék ételekben és italokban.

Czokrászat: Naponta friss sütemények, cukorkák, liqueurök, befőttek. — **Lakodalmakra és házimulatságokra** menük előállítására szóló megrendelések kifogástalanul teljesítettek, úgy helyben, mint vidékre.

Szamosvölgyi vasút szállítóhivatala Dés és Beszterczen.

Eszközöl költözködésekkel felelősség mellett, helyben és vidéken; tengelyen és vasúton szabadalmazott butorszállító kocsijaiban és ruganyos társzekerlein, a csomagolás megtakarítása mellett.

Áru és podgyászszállítás valamint beraktározás.

KERESKEDELMI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG DÉSEN.

Leszámitol váltókat, kölcsönöket nyújt házakra és földbirtokokra, folyósít törlesztéses kölcsönöket legelőnyösebb feltételek mellett. Elvállalja **értékpapírok vételét és eladását**, valamint minden bankszakmába vágó ügyletek lebonyolítását, továbbá elfogad

Betéteket

a legelőnyösebb kamatozási és visszafizetési feltételek mellett.

Sz. 2553—1908. tkvi.

1—3

Hirdetmény.

Czente község tkvei általános tagosítás következtében az 1864. évi 2579. sz. szabályrendeletéhez képest átalakították s ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi 29. t. cz. és az 1889. évi 38. t. cz., úgy az 1891. évi 16. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. cz.-ben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatban fogantatottak.

Ehhez képest az átalakítási munkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás Czente községben 1908. évi szeptember 5-én fog kezdődni és végbevezetésig fog tartani.

Ennélfogva felhívatom mindazok:

1. kik a tkvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

2. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az állításra az 1886. évi 29. t. cz. 15—18. és az 1889. évi 38. t. cz. 5, 7. és 9. § ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyegilleték elengedési kedvezményétől is elesnek.

3. Mindazok, kiknek javára a tényleg megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, avagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, úgyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

4. Továbbá felhívatom az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, avagy meghatalmazottaik által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi tkv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé már nem érvényesíthetik.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól. Kékes, 1908. évi július hó 18-án.

Botár,
kir. aljbíró.

Tűzifa-eladás.

Elsőrendű hasított bükkfa tavalyi vágás, továbbá olfa, bükk és gyertyán házhoz szállítva olcsó árban kapható. Szállítási idő . . . szeptembertől kezdve.

Előjegyzést elfogad:

Váradai és Polonyi

== DÉS. == 5—10

Ajánljuk az előjegyzést mielőbb megtenni, nehogy a szállításban fennakadás történjék.

Mielőtt

személy-, jelzalog- vagy építési

Kölcsön

iránt, intézkedni kérem díjtalanul prospektust 12—52

Meller L. Egyed Budapest

IX., Lónyay-utca 7. Telefon-Interurban 46—31.

Törlesztéses kölcsönöket

földbirtokra és bérházakra 10—75 éves törlesztésre 3%/o—3 1/2%/o—4%/o—4 1/2%/o-os kamatra készpénzben.

Személy- és tárcsa-váltóhitelt

iparosok és kereskedők részére, valamint minden hitelképes egyénnek 2 1/2—10 évi időtartamra. Díjtalanul nyújtunk bárkinek szakzerű felvilágosítást.

Bankhelyiségünk Budapesten:

VI., Andrásy-út 62. szám alatt van.

(Válaszbélyeg mellékelendő.)

Megbízható egyéneket bankunk képviselőjére felvesszük.

Üzlet-nyitás.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy **folyó évi augusztus hó 1-től**

a városi „Sörház“ vezetését

átveszem és **szombaton, augusztus 1-én nagy nyitást rendezek a vasúti zenekar közreműködésével.**

Hideg és meleg étkek mindig kaphatók.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezik

Lászlóffy István.

Egy nagyon tisztességes német család iskolába járó gyermekeket elfogad teljes ellátásra, minden tekintetben lelkiismeretes gondozás és felügyelet mellett. — Megkeresés özv. Wachsmann Mária, Besztercze, felső új-utca 4. sz. alá intézendő. Augusztus 15-től fa-utca 11. szám alatt. 1—2

A KI SZÉP AKAR LENNI,
használja egyedül a **Hajós-féle**

ARADI IBOLYA-CRÉMET,

mert a világ minden részéről jövő hála-iratok legjobban bizonyítják, hogy —

ennél jobb szépítőszert nem létezik.

Szeplő, májfolt, bibircs bőrvörösséget —

és mindennemű arctisztatlanságot varázsszerű gyorsan eltüntet.

Ára egy tégelynek egy korona.

Vigyázat: Csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessenek kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél: —

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában **ARAD,**
VASS ÖDÖN illatszert-üzletében **DÉSEN,**

továbbá minden gyógyszer-tár, illatszert-üzlet és drogeriában. — 7—10

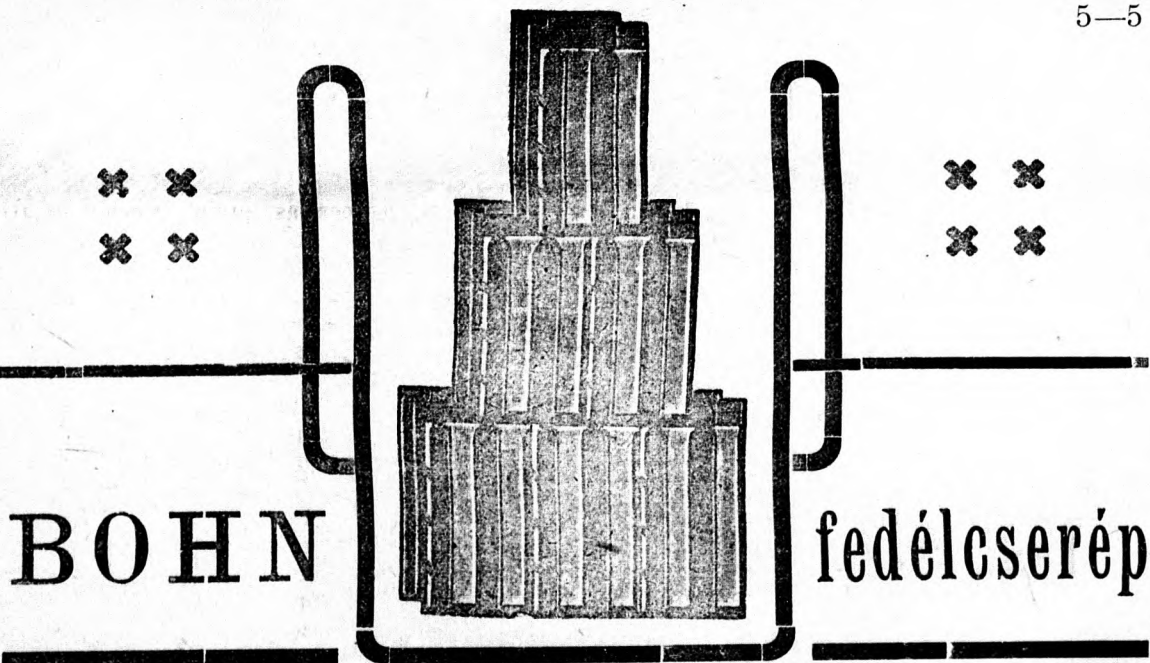
Hirdetések

felvételnek

Désen, Rákóczi-tér 5. sz. alatt.

A tisztelt építkező közönség figyelmébe!

5—5

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy vevőink kényelmére országzerte a legkitűnőbbnek elismert **biztonsági dupla átfedés tartós cserepeinkből** a dési vasúti állomásnál **raktárt** állítottunk fel, a hol állandóan nagyobb készletet tartunk. Az árt a lehetőségig leszállítottuk úgy, hogy még a faszindelynél is olcsóbbá kerül.

Cserepeink teljesen vízhatlanok és az időjárás minden viszontagságának ellentállási képességgel bírnak, a melyért felelősséget vállalunk.

Az eladással Frischman Márton ur van megbízva, aki Nuszbaum Mihály urnál (Dés, Kossuth Lajos-utca 44. sz. alatt) lakik, s aki a rendeléseket bármikor átveszi és a cserepet gyári árban pontosan kiszolgáltatja.

Bohn M. és társai
cserepegyár.

RÓTH BANKHÁZ, BUDAPEST.

20—

FOLYÓSITUNK:

Jelzalogkölcsönöket

II-od és III-ad helyi betáblázásra 5—15 évre 5%/o-al, esetleg 5 1/2%/o-al.

Tisztviselői kölcsönöket

Konvertálunk

állami, törvényhatósági, községi tisztviselőknek és katonatiszteknek fizetési előjegyzésre, kezes és életbiztosítás nélkül. Ugyanezeknek nyugdíjaira is. Értékpapírokra, vidéki pénzüzetek és vállalatok részvényeire értékük 95%/o-áig kölcsönt nyújtunk a Magyar Osztrák Bank kamatába mellett.

bármely belföldi pénzintézet által nyújtott jelzálogos-, törlesztéses-, személy- és váltókölcsönt. Mindennemű bel- és külföldi értékpapírt napi árfolyamon vesszünk és eladunk.

Pénzügyi szakba vágó minden reális ügyletet a legnagyobb pénzcsoportnál levő összeköttetéseinknél fogva legelőnyösebben bonyolítunk le.

VEZÉRKÉPVISELŐSÉG SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYE TERÜLETÉRE LAPUNK KIADÓHIVATALA.

Telefon-szám: 22.

ALAPITTATOTT: 1877-beñ.

Telefon-szám: 22.

Legrégibb és legjobban berendezett könyvnyomda.

DEMETER és KISS

DÉS, RÁKÓCZI-TÉR 5. SZ.

KÖNYVNYOMDA

Mindennemü könyvnyomdai munkák, u. m. hírlapok, könyvek, füzetek, hivatalos, gazdasági, ipari és kereskedelmi rovatos ívek, nagyválasztéku és legszebb tánczvigalmi és menyegzői meghívók, eljegyzési kártyák, gyászlapok, névjegyek s minden e szakba vágó munkák a legolcsóbb árban felvétetnek s pontosan és izlésesen elkészittetnek.

KÖNYVKÖTÉSZEZET

A könyvkötő szakmába tartozó mindennemü munkák, u. m. hivatalok, pénzüintézetek, kereskedelmi és ipari vállalatok, iskolák, könyvtárak részére szükséges könyvek kötése, használt könyvek újra kötése és javítása a legolcsóbb árban felvétetnek és legszebb kivitelben eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Papir gyári áron számittatik.